

Codáin, deachúlacha, céatadáin – Súil Siar

1. Oibrigh amach an lascaine i dtéarmaí airgid. Úsáid d'áireamhán. Ná téigh ach go dtí dhá ionad dheachúlacha.

(a) Siopa Crua Earraí Jimí

Lascaine: € _____

(c) Ceachtanna snámha €15 an ceann

Airgead a shábháil mé: € _____

(b) Margaí DFÉ (déan féin é)

Airgead a shábháil mé: € _____

(d) Ollstóir Bréagán

Margadh speisialta!
Lascaine 11% ar
do bhillte iomlán mór
chaitheann tú níos mó
ná €100.

Bille roimh lascaine: €136.50

An lascaine cheart: € _____

2. Cé mhéad atá foghlamtha agat maidir le codáin, deachúlacha agus céatadáin? Criochnaigh.

$$\begin{array}{r} \text{(a) (i)} \quad \frac{1}{2} \\ + \frac{3}{4} \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{(ii)} \quad 2\frac{3}{4} \\ + 3\frac{1}{8} \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{(iii)} \quad 2\frac{2}{3} \\ + 1\frac{9}{12} \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{(iv)} \quad 3\frac{7}{8} \\ - 1\frac{1}{4} \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{(v)} \quad 7\frac{1}{6} \\ - 3\frac{2}{3} \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{(vi)} \quad 8\frac{5}{9} \\ - 2\frac{2}{3} \\ \hline \end{array}$$

(b) Scríobh na leaschodáin seo mar uimhreacha measctha san fhoirm is íse.

$$\text{(i)} \quad \frac{17}{3}$$

$$\text{(ii)} \quad \frac{29}{6}$$

$$\text{(iii)} \quad \frac{41}{7}$$

$$\text{(iv)} \quad \frac{69}{8}$$

$$\text{(v)} \quad \frac{88}{9}$$

$$\text{(vi)} \quad \frac{73}{5}$$

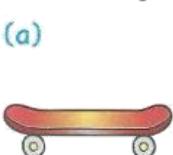
(c) Scríobh in ord ag tosú leis an gceann is lú.

$$\text{(i)} \quad 75\%, \quad 0.8, \quad \frac{3}{5}, \quad 0.09 \quad \text{(ii)} \quad 0.39, \quad \frac{429}{1000}, \quad 40\%, \quad 0.6 \quad \text{(iii)} \quad \frac{47}{1000}, \quad 46\%, \quad \frac{7}{10}, \quad 0.459$$

(d) Méadaigh: (i) €40 faoi 10%; (ii) €60 faoi 20%; (iii) 0.7 faoi 100%; (iv) 48 faoi 0.25 de féin.

(e) Laghdaigh: (i) €90 faoi 50%; (ii) €70 faoi 10%; (iii) 80 faoi 20%; (iv) 40 faoi 0.75 de féin.

3. Criochnaigh iad seo. (Úsáid d'áireamhán más mian leat.)

(a) Chaith Ciara $\frac{1}{3}$ den €120 a bhí aici ar chlár scátála agus 50% den mhéid a bhí fágtha ar chosaintí glúine.

Cé mhéad san iomlán a chaith sí? € _____

(c) Tá gruaig dhubbh ar 15% de pháistí i gclub óige. Tá gruaig dhonn ar 65% díobh. Tá gruaig fhionn ar na 35 páiste eile. Cé mhéad páiste a bhfuil gruaig dhubbh orthu?

(b) Caitheann Barra $\frac{1}{3}$ de lá iomlán san ionad oibre. Caitheann sé 25% níos faide ná sin ag féachaint ar an teilihís. Cén fad ama a caitheann sé ag féachaint ar an teilihís? _____

(d) Siúlann Seoidín $\frac{1}{8}$ den turas go dtí an t-ionad oibre. Taistealaíonn sí ar an traein le haghaidh 62.5% den turas. Críochnaíonn sí an turas ar an mbus. Má thaistealaíonn sí 120 km, tá an mbus 100 km. _____

Fadhbanna a bhaineann le hIolrú Fada agus le Roinnt Fhada

- 1). Tá 64p ar bhuidéal líomanáide. Caithfidh Seán 18 mbuidéal a cheannach. Cá mhéad airgid a chaitheann sé?
- 2). Tá 864 duine i scoil idir dhaltaí agus mhúinteoirí. Tá siad uilig le dul ar thuras scoile go Baile Átha Cliath. Cá mhéad cóiste 36 suíochán a bheidh de dhíth orthu?
- 3). Tá 48 biorán ordóige i mbosca. Cuireann an roinn matamaitice ordú isteach le haghaidh 17 mbosca. Cá mhéad biorán ordóige atá san ordú?
- 4). Is féidir le 118 duine dul isteach i gcarráiste traenach. Abair go bhfuil 14 charráiste le traein. Cá mhéad duine is féidir leis an traein a iompar ansin?
- 5). Tá tiúilipí ar díol ag díoltóir bláthanna. Tá 32p an ceann orthu. Tá £8.96 ag an díoltóir i ndeireadh an lae. Cá mhéad tiúilip a dhíol sé?
- 6). Tá cipíní solais in úsáid ag Máire le bréagán a dhéanamh. Tá 52 cipín i mbosca. Oibríonn sí amach go mbeidh 832 cipín de dhíth uirthi. Cá mhéad bosca de chipíní solais a chaithfidh sí a cheannach?
- 7). Tá uachtar sailéid á cheannach ag Brian. Tá 285g d'uachtar sailéid i ngach buidéal. Ceannaíonn sé 42 buidéal. Cad é meáchan an uachtair shailéid uilig, ina ghraim?
- 8). Tá buidéal mór de chitseap trátaí ag Siobhán sa bhialann. Tá 882 ml den chitseap ann. Cuireann sí an citseap isteach i saicíní beaga. Tá 18 ml i ngach saicín. Cá mhéad saicín is féidir léi a lónadh?
- 9). Tá 24 buidéal bainne i geráta. Tá 142 cráta lán le tabhairt amach ag fear an bhainne. Cá mhéad buidéal bainne atá le tabhairt amach aige?
- 10). Tá cóisir á reáchtáil ag Gráinne. Beidh 6149 brioscá de dhíth uirthi. Tá 43 brioscá i bpaicéad.
 - a). Cá mhéad paicéad a chaithfidh sí a cheannach?
 - b). Tá 97p ar phaicéad amháin. Cá mhéad airgid a bheidh ar na brioscáí uilig?
- 11). Tá crannchur ag Áine le hairgead a bhailíú do charthanais áitiúla. Díolann sí 36 ticéad ar £4.75 an ceann.
 - a). Cá mhéad airgid a bhailíonn sí?
 - b). Tá sí chun an t-airgead a roinnt go cothrom ar 25 carthanas. Cá mhéad airgid a gheobhaidh gach carthanas?
- 12). Tosaíonn 468 dalta ar scoil. Beidh 26 dalta i ngach rang.
 - a). Cá mhéad rang a bheidh ann?
 - b). Tugann gach duine de na daltaí nua 54p do Chiste na Scoile. Cá mhéad airgid san iomlán a thugtar do Chiste na Scoile?
- 13). Téann 36 oibrí i monarcha ar thuras foirne. Tugann an t-uinéir 972 barra seacláide dóibh.
 - a). Cá mhéad barra seacláide a fhaigheann gach duine acu?
 - b). Éiríonn gach duine tinn ar an turas! Gearrann an tiománaí £88.20 orthu leis an toradh a ghlanadh. Cá mhéad airgid an duine a chaithfidh siad uilig a íoc?
- 14). Tá 342 duine ar thraein. Íocann gach duine acu £37 ar thicéad.
 - a). Cá mhéad airgid san iomlán a íocatar ar na ticéid?
 - b). Measann an comhlacht traenach go n-íocann gach custaiméir 87p ar bhia ar an turas. Cá mhéad airgid a chaitheann custaiméirí ar an turas seo ar bhia?

